

[Jesper Simonsen.]

føjede er netop at sige, at Grundlovens Bestemmelser kun tilsigter at hindre, at i Fremtiden bestemte Klasser skal kunne faa en Ret til at være helt udenfor Pligten, men derimod ingenlunde den at ville afskære, at Værnepligtsloven ordner Spørgsmaalet om Udskrivning, saaledes som det maatte være praktisk. Man vil aldeles ikke blande sig i, hvorledes Mandskabet tilvejebringes, eller hvor stor en Del af Landets Ungdom der skal modtage den Uddannelse, som det udskrevne Mandskab skal have. Dette giver Hall klart Udtryk for i sin Forelæggelsestale som Ordfører for det Udvalg, den grundlovgivende Rigsdag havde nedsat om Spørgsmaalet, og i den Værnepligtslov, som den samme Forsamling vedtog, indeholdes ogsaa Bestemmelser, som klart viser, at det ingenlunde var Meningen at paabyde en Regel om, at alle skulde udskrives, og at alle skulde modtage en Uddannelse. Værnepligtsloven indfører f. Eks. Stillingsvæsenet, som jo netop tillader den, der har Raad til det, at købe sig fri for Uddannelse. Værnepligtsloven undtager endvidere ikke alene Præsterne, men ogsaa Lærerstanden for al Værnepligt, bestemmer, at de slettes af Rullen. Værnepligtsloven faar med andre Ord fuldkommen Frihed til at ordne det Spørgsmaal, som den vil; det var Hensigten. Bestemmelsen om Stillingsvæsenet gik igen i Værnepligtsloven af 1861. Man var altsaa i Tiden efter Grundlovens Indførelse fuldkommen klar over, at Grundlovsbestemmelsen ikke blandede sig i, hvordan man vilde tilvejebringe det Mandskab, der skulde have Uddannelse, eller hvor stor en Del af Landets Ungdom der skulde gennemgaa en saadan Uddannelse. Derfor har vi naturligvis ogsaa nu fuldkommen Frihed til at ordne det Spørgsmaal, som vi vil, naar blot vi ikke indfører noget af det, som Grundloven vilde forbyde, nemlig at fritage visse Klasser af Befolkningen for denne Byrde.

Det konservative Folkepartis Stilling var interessant og typisk for Konservatismen. De Konservative bekæmpede den Gang naturligvis Indførelsen af den almindelige Værnepligt, som de i Dag bekæmper dens Afskaffelse; nu, efter at Verden har haft Lejlighed til at se, hvor stor Fortræd netop denne Form for Tilvejebringelse af de staaende Hære har afstedkommet.

Jeg skal nu slutte disse Bemærkninger. Jeg vil slutte med at udtale et Haab om, at vi i den Samling, vi nu begynder, maa komme til Ende med Behandlingen af dette

Spørgsmaal. Det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen fremsatte forleden Dag en Udtalelse om, at Venstre ikke vilde være med til at gennemføre en Ordning, som vildleder Befolkningen. Dette kan jeg naturligvis ganske tiltræde. Men jeg synes dog, at det ærede Medlem ved at fremkomme med en saadan Udtalelse svang Svøben over det, som — det tør jeg vel sige — skete baade i 1909 og i hvert Fald afgjort i 1922. Den Ordning, der da blev gennemført, var en Ordning, der vildledte det danske Folk. Ja, jeg kan tilføje, at det ærede Medlem jo selv i sin indgaaende Udredning af, i hvilken umulig Tilstand den danske Flaade er bragt paa Grundlag af Ordningen af 1922, førte det soleklareste Bevis for, at Ordningen af 1922 var fuldkommen vildledende for det danske Folk. Denne Redegørelse for Flaadens Tilstand er en kraftig Opfordring til os om nu at faa en Ende paa denne Sag. Det haster. Derfor er det at ønske og haabe, at der i denne Samling kan blive tilvejebragt en Løsning. En Løsning skal til. En Løsning som dem, man traf i 1909 og i 1922, er ikke mere politisk mulig. En saadan Løsning vilde møde den mest afgjorte Modstand i den danske Befolkning. En Løsning paa de Principper, som er nedlagt i de foreliggende Forslag, vil derimod hvile paa den sikrest mulige Grund, thi den vil være bedst mulig egnet til at varetage de Opgaver, Danmark har, og den vil være i nøjeste Overensstemmelse med vor folkeretlige Stilling, og den vil endelig være baaret af en stærk Tilslutning i det danske Folk.

Axel Dam: Det foreliggende Lovforslag er jo en Frugt af Kammeratægteskabet mellem Socialdemokratiet og det radikale Venstre. Barnet er just ikke smukt, men det behøver det maaske heller ikke at være. Man ved jo ikke en Gang med Sikkerhed, om Forældrene har nogen stærk Interesse i, at det skal gøre nogen Lykke i Verden. Der er vel neppe nogen af de to Forældre, der er fuldt tilfreds med Forslaget. Dertil mangler det baade det socialdemokratiske Sving og den rette radikale Beaandelse. Men der er Mulighed for, at det kan blive et godt Arbejderbarn, naar det kommer tilstrækkelig længe og grundigt under et fornuftigt Udvalgs Røgt og Pleje. Lad os derfor haabe, at det derigennem vil vise sin Eksistensberettigelse. Hvad angaar Rigsdagen som Udklækningsanstalt for Lovbørn, er det jo ikke dette høje Tings Medlemmer ubekendt, at Folket, Vælgerne, længe med Ubehag har set paa de mange Lovspirer, som driver rundt heroppe fra